

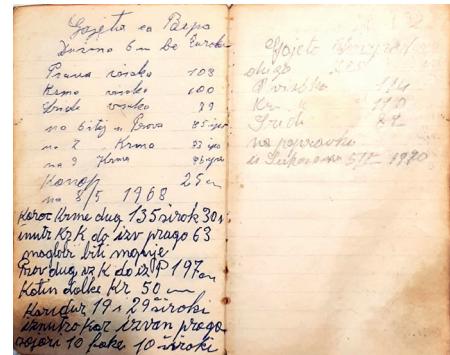

NOVI ŽIVOT JEDNE GAJETE

Tekst: Ana-Marija Vizintin
Foto: Arhiva MBDB, škver Filipi

Pomalo daje na kraljicu ili barem naslijednicu nekog brodograditeljskog kraljevstva iz davnijih vremena - njezino veličanstvo - gajeta! Ovaj je ribarski brod, zaobljena trupa, šiljata pramca i krme s jedrom, tijekom povijesti doživio nekoliko svojih varijacija, a mi se danas bavimo onima iz sukošanskog škvera vlasnika obitelji Filipi, danas

škvera u pažljivim rukama obiteljskih naslijednika, braće Zrilić. Ova obitelj je godinama, da ne kažemo i desetljećima, brinula i brine o tome da se priča o dalmatinskim gajetama ne završi samo kao "poštovanje na papiru", već da i u ovo vrijeme modernih brodica aktivno živi i izaziva hrvatske brodograditelje na stvaranje nekih novih pomorskih tradicija - za budućnost.

**Još jedna dalmatinska
gajeta čeka svoj ulazak
na listu pokretne
hrvatske baštine: Nakon
Cicibele, na redu je i
Marija, ljepotica koja
slavi svojih prvih 100
godina!**

U tome je od velike pomoći i izvještaj ravnateljice Muzeja betinske drvene brodogradnje Kate Šikić Čubrić, mag. ethnol., koja je uz veliki trud sabrala pisana i usmena kazivanja o tome kako su gajete postale sastavni dio škvera Filipi i njegove misije da se istakne kao veliki čuvan hrvatske tradicijske brodogradnje.

**GAJETA KLEMENTINA - AKTIVNA
AMBASADORICA HRVATSKE
TRADICIJSKE BRODOGRADNJE**

Naše ćemo proputovanje započeti podatkom o gajeti Klementini, izgrađenoj 1968. godine za naručitelja stanovitog g. Bepu s Kaprija, a koja se nakon godina i godina korištenja pod različitim vlasnicima, ponovno vratila u svoj dom - u sukošansko brodogradilište Filipi. Usput budi rečeno, na gajete iz Sukošana ponosni su i stanovnici Betine na Murteru s obzirom na to da je, prije preseljenja u Sukošan početkom 20 st., ovo brodogradilište kao prava kolijevka ponositih gajeta, bila smještena upravo tamo, u Betini. Klementina dužine 5,90 m te širine 2,12 m obnovljena je prošle godine kada je dobila i današnje ime te jedri na regatama latinskog idra i sudjeluje na različitim manifestacijama očuvanja pomorske baštine.

Čeprkajući po prošlosti i izuzetno tradicijskoj snazi izgradnje gajeta ne možemo ne spomenuti i Cicibelu, stariju Klementinu sestricu izgrađenu kod obitelji Filipi još davne 1931. godine. Cicibela je betinski brod, starijeg tipa, dug 8 metara koji slovi za najpoznatiju hrvatsku gajetu, a počast u to ime dana joj je i 2017. godine kada je Rješenjem Ministarstva kulture proglašena pokretnom kulturnom baštinom Republike Hrvatske. Naravno, zbog protoka vremena naša je Cicibela morala biti obnovljena kod čega u sebi i

dalje ima petinu prvotnih materijala, ali zato i dalje ima svoju cjelovitu, starinsku, tradicionalnu dušu.

No, ni Cicibela nije kraj ovog kratkog povijesnog pregleda rođenja i života naših pravih morskih dama. Tu je i Marija - gajeta s kojom je na jedan način započeo, a na drugi način će, vjerujemo sretno, završiti ovaj tradicionalni povijesni triptih jer Marija je između ove tri gajete izgrađena prva, još 1922. godine, a upravo čeka svoj red da, nakon Cicibe, i ona bude zabilježena na popisu kulturne baštine Republike Hrvatske.

KOME ZAHVALITI I OVO BOGATSTVO DREVNE HRVATSKE BRODOGRADNJE KOJOJ S GODINAMA VRJEDNOST RASTE?

Pa prije svega - spomenutoj obitelji Filipi koja je za svoje vrijeme donosila izuzetne strateške odluke u poslovanju, kako bismo danas to nazvali. Postoji čak i obiteljska legenda o tome kako je Ante Filipi, osnivač ovog brodogradilišta, našao mjesto dostoјno zamjene za Betinu tako što je na mjestu sukošanskog škvera bacio kamen u more kako bi provjerio dubinu i teren. Bio je zadovoljan viđenim, kupio je zemlju i osnovao novi škver. Nasljednici svoga djeda, braća Zrilić, 2018. godine preuzeli su brodogradilište i poput pravih upravitelja - preuzeli su i kompletну odgovornost prema povijesti i prema desetjećima prisutnom poduzetničkom duhu koji ovim škverom dominira i danas. Jer, iako je danas škver Filipi mjesto suvremenih poimanja brodogradnje: održavanja i remonta, ugradnje brodske opreme, popravaka brodskih motora i ostalih

poslova u suvremenoj brodogradnji i nautici, iznad svega to je mjesto ostalo tradicionalno, ali i tradicionalno aktivno u zaštiti i promociji hrvatske pomorske i brodograditeljske baštine. To se najbolje ogleda u očuvanju gajeta, u

edučnjama mladih i djece o zanatu, o plovidbi u tradicijskim brodovima kao i u edukacijama o pomorskim vještinama i obnavljanju tradicijskih drvenih brodova.

Ovaj je škver očiti primjer odlične suradnje prošlosti i sadašnjosti! BN

